

FCI-Standard Nr 243 / 09. 06. 1999

Az alábbi idézet Nagy Tamás: AZ ALASZKAI MALAMUT című könyvéből való. Az idézet a szerző külön engedélyével lett megjelenítve. Az itt látható szöveg szerzői jogvédelem alatt áll! A könyv megrendelhető a 06-27-354-261, illetve a 06-20-331-8030-as telefonszámokon!

Fej

A legfontosabb, hogy a fej nagysága arányban legyen a kutya nagyságával. A fejnek magasfokú intelligenciát, gyengédséget kell sugároznia. Nem szabad durvának, szögletesnek lennie. Széles és erőteljes, fülek között lekerekített koponyája különbözteti meg a többi északi fajtától. Koponyájának nem szabad szögletesnek lennie, mert hó és nedvesség gyűlhet össze rajta, ami megfagyva a fülek mozgásképtelenségét okozná. A homlok és az arcocori rész találkozásánál, a szemek között helyezkedik el a "stop", ami igazából zsírpárna, amely télen feltöltődik az egész koponyát körülvevő hasonló szövetekkel együtt, a már fent említett hó és nedvesség összegyűlésének elkerülése, valamint hőszigetelés céljából. Tél múltával ezek a zsírpárnák lefogynak, mivel már nincs szükség rájuk tovább szemvédőként. Ezen okok miatt a malamut feje télen teltebbnek, kerekesebbnek látszik, mint nyáron.

Szemek

A szemek barnák, mandula alakúak, közepesen nagyok. Kék szemek kizárandóak. A barna szem színárnyalata összhangban kell, hogy legyen az egyed megjelenésével. A vöröses szín árnyalat a coboly és vörös színű kutyáknál az általános pigmentáltság összefüggései miatt a szemek színét is világosabbá teheti.

Ezért oly fontos a malamut színváltozatainak jó ismerete, felismerése bírálatkor! A kerek vagy dülledt szemek hibának minősülnek, mivel sérülékenyek és hóvakságot kaphatnak. Téli időszakban a szem körüli zsírszövetek feltöltődnek, s ezzel mintegy védelmi szerepet töltenek be nap, hó, jég, hideg ellen. A lerakódott havat, jeget a kutya fejének rázásával könnyedén

eltávolíthatja a kocsonyásan mozgó zsírpárnákról. Amely kutyáknál ez hiányzik, a hajtók olajozással kénytelenek eltávolítani a megfagyott havat a szem körül.

A szempillák a malamutokon jól fejlettek, mivel jelentős szerepet játszanak a szem vé delmében havazás és erős napsütés idején.

Fülek

A fülek közepes nagyságúak, de kicsik a fejhez arányítva. Háromszögletűek, de kissé lekerekítettek a csúcson. Egymástól távol helyezkednek el a koponya hátsórészén oly módon, hogy a fül alacsonyabbik éle, ahol egyesül a koponyával, egy vonalba essen a szem felső és alsó csücske által képzett egyenes vonallal.

Ez oldalnézetben olyan benyomást kelt a fül csúcsát tekintve, amikor a fülek figyelnek, mintha az kiállna a koponyából, és kissé előre dőlné. A szabályosan ülő fülek képesek körkörösén mozogni, lelapulni a hideg és hó elől. A mozgásnak különösen nagy szerep jut a vezényszavakra való figyeléskor, valamint a hó és jég repedéseinek, zajoknak észrevételénél, a hó lerázásakor, kommunikációnál. Ha egy szánhúzó kutya nem hallja meg a repedésék halk zörejeit, s nem tudja jelezni azt a hajtónak, akkor az egész csapat odaveszhet. A fülek kicsik, vastagok és gazdagon szőrözöttek, hogy minimalizálják a hőveszteséget. Bármely tendencia, amely arra mutat, hogy a fül hajlik vagy hajladozik, hibának számít, mivel ez a vérkeringés lelassulásához vezet, és megnöveli eme fontos testrész lefagyásának veszélyét.

Orr és száj

A malamutnak viszonylag rövid, széles orra, egyenes orrháta van. A szájszélek szorosan záródnak, sohasem lógósak. A lógó szájszéleken megülő nyál megfagy, a túlságosan nyílt szájon át nagy a hőveszteség és a szájon belül a fogínyen fagyás jelentkezhethet. A melegben lihegő kutya szájállása azonban nem tévesztendő össze a "lógó szájjal"!

Fogak

A malamut fogai nagyok, erősek, ollószerűen záródnak. Az a kutya, akinek fogazata ráharapással találkozik, el tudja ugyan fogyasztani a fagyott ételt, de fogai hamar lekopnak.

Az alul- vagy túlharapásos egyed nem képes a fagyott ételt megragadni, harapni, tépni, az étel kihullik a szájából. Amelyik szuka az utóbbi harapással rendelkezik, csak nagy nehézséggel tudja elharapni a köldökszínőrt elléskor.

Az állkapocs helyes állása, izmainak megfelelő erőssége, az ollós harapás, és maga a hiánytalan és precízen működő fogazat elengedhetetlen; hiszen végül is ez biztosította ezeknek a kutyáknak és rokonaiknak fennmaradását az evolúció során.

Az evolúció során különböző típusú fogak és fogazat kialakulását figyelhetjük meg fa jonként; s azon belül alfajonként, fajtánként annak függvényében, hogy életmódjukhoz és táplálékukhoz mely típusú fogazat volt a legalkalmasabb.

Némely típusú fogazat kiváló volt a hús feldarabolására, más állatok fogazata már lehetővé tette a rágósabb, kemény étel elfogyasztását is. A túlspecializálódott fogazatú fajok azonban speciális táplálékuk megszűntével, azzal egy időben eltűntek a földtörténet süllyesztőjében.

- Az evolúció megjutalmazza a hatékonyságot!

A kutyafélék, lásd farkasok és alfajaik a legelterjedtebb ragadozóvá lettek a Földön, és a macskafélék fölé, a csúcsragadozói pozícióra törtek.

Előnyeik a következők voltak: - sebesség, - kitartás az üldözésben, - hosszú távú futásra való képesség, - alkalmazkodóképesség az élettérhez; ezek tették őket a macskák méltó ellenfelévé.

Amiben azonban túlszárnyalták őket, az a csapatmunka, kommunikáció és a változatos étrend volt.

Tökéletes vadásszá azonban akkor vált a farkas, amikor az egyenes vonalú üldözés mellett stratégiát is vitt vadászatába!

Ahol az erő és sebesség nem jutott eredményre, ott a stratégia győzedelmeskedett. Ez a példa is kiválóan bizonyítja a farkasok jól fejlett kommunikációs készségét. A változatos, opportunist (eszik, amit talál) táplálkozáshoz azonban szüksége volt a megfelelő fogazatra, s ez tette őt nyerővé az életben, a fajfenntartásban való küzdelemben. Gyümölcsök, gyökerek, gombák, magvak, rovarok fogyasztásának képessége életben tartja őket ínségesidőkben is.

- Az egyetlen lény, aki följük tudott kerekedni ez idáig, az ember; aki az utóbbi évtizedekben utóhadjáratot folytatott ellenük.

Nyak

A nyak erős, és enyhén ívelt kell, hogy legyen. Nem túl hosszú vagy túl rövid, de megfelelő méretű ahhoz, hogy munka közben lépésváltás nélkül le tudjon hajolni, hogy havat vegyen fel a szomjúságát csillapítani, vagy vadászatkor a nyomot követni.

A nyak megfelelő hosszúsága szükséges a kiegyensúlyozott, stabil mozgáshoz munka közben.

A nyak alsó részén az úgynevezett toka (kanokon jobban észrevehető) kettős szerepet játszik. Az alatta lévő zsírszövetek által a levegő felmelegedve érkezik a tüdőbe, így a tüdő nem tud károsodni. Pihenéskor a szív és a tüdő környékét melegíti, sőt néhány kutya mellső lábainak melegen tartására is használja. Így lecsökken az izmok, inak sérülésének veszélye hirtelen munkakezdetkor. A másik védőszerepe esetleges verekedéskor, harc közben védi az állat belső- és légzőszerveit.

Testfelépítés

A mellkasnak jól fejlettnak, erősnek és mélynek kell lennie. A test zömök felépítésű, de nem túl rövid. A hát egyenes és enyhén lejt a far felé. A hátizmok erősek, de nem túl rövidek, hogy hátráltassák a mozgást, vagy túl hosszúak, hogy gyengítsék a hátat. Mindkettő hiba:

A kövérség nem megengedett, viszont egy egészséges rétegű, kemény zsírszövet védi az izmokat és a testet a kihűléstől.

A malamutnak kell, hogy legyen elég mélysége és szélessége ahhoz, hogy helyet tudjon adni az erőteljes, masszív szívnek, és a tüdő tágulásának. A sekélyes és keskeny test nem képes kibírni a hosszú órákig tartó kemény munkát, vagy a tüdőt melegen tartani sarkvidéki hideg időjárási körülmények között.

A mellkas elülső bordái kissé hajlottak könyökmagasságban, hogy biztosítani tudják a mellső lábak folyamatos, akadálytalan mozgását.

Lábak, lábfej

A dolgozó malamut nélkülözhetetlen része a jó láb és lábfej. Ha a lába feladja, nem ér semmit! Az első lábak erős csontozatúak, jól izmoltak, lábközép egyenes, rövid és erős, majd nem függőleges oldalnézetben.

A lábfej nagy és szoros, az ujjak zártak és íveltek, a talpak vastagok és kemények, a körmök rövidek és erősek.

Az ujjak között bőrhártya található, az ujjközök szőrrel jól fedettek.

A hátsó lábak szélesek és erőteljesen izmoltak a combon. A lábszár kissé ívelt, a csánk

szélesek és erősek, kissé íveltek. A tehéncsönk hiba.

A malamutnak kivételes erőt és tetemes hajtóerőt kell sugároznia! Bármely látszata a hibás lábnak, lábfejnek, állás vagy mozgás közben, a legkomolyabb hibának tekintendő!

A túl hosszú és lágy szőr hibának tekintendő, mivel az ilyen szőrön az ujjak között jég gyűlik össze, ami lerokkantja a kutyát. Pihenéskor az állat megpróbálja eltávolítani a gyötrő jégdarabokat, de az újabb sebekkel és nedvességgel jár, ami ismételt fagyást eredményez. A malamutnak ahhoz, hogy állóképes, eredményes munkakutya legyen, erős, szoros, kompakt lábfejre van szüksége!

Farok

Szőrrel jól borított, általában a hátán, hát fölött hordozott, amikor nem dolgozik. Legjobban talán a női kalapokon díszelgő strucctollhoz hasonlóan bókol. A farok ily módon való kialakulása kritikus a kutya életben maradásának szempontjából. Mint az egyik legfontosabb szigetelő- és kommunikációs eszköz használatos. Mint szigetelő: a szélsőséges időjárásban játszik fontos szerepet, miszerint a farkával takarja el az összes szőrrel nem fedett testrészét; így a végbélnyílást, nemi szerveket, talpakat; orrot, száját. Ezáltal azon testrészek - amelyek egyébként a felületükön lévő nedvesség miatt ki lennének téve a megfagyásnak - védve vannak. Ez azonban azt jelenti, hogy a faroknak megfelelő hosszúságra (minimum csánkig, vagy az alá 2,5 cm-re lóghat) és szőrrel való fedettségre van szüksége. A farok összegubordzáskor egyedül a fület nem takarja, önvédelmi okokból.

A szőrzet nem lehet túl hosszú és lágy (összefagy), vagy túl rövid (nem tölti be szerepét, mint szigetelő). A rövid farok, vagy helytelen szőrzet a farkon a kutya halálát okozhatja szélsőséges sarkvidéki kondíciók között.

Mint kommunikációs eszköz: a farok állásával, mozgatásával jelzi érzelmeit. Pl.: a farok hát felett csóválva örömet, vagy várt közeledő állatot jelez; a farok hátsó lábak közé húzásával félelmét nyilvánítja ki; a farok lehet leeresztett, csak a végével csapkodó, ha egy domináns állat vagy személy közeledik; a farok, amely magasan a hát felett vagy 45 fokos szögben mereven hordozott, s egy időben a hátán feláll a szőr, valamint a vállán és nyakán testétől eláll a szőr,

agresszivitást jelent, ahol az egyik kutya kihívja a másikat.

A fark még lehet szukák esetében vízszintesen félrecsapott, amely jeladás a kan elfogadására párosodás idején. A fark vadászatkor vagy munka közben segédeszköz hirtelen fordulásnál, irányváltoztatáskor, hogy csak néhányat említsek.

Mozgás

Az alaszkai malamut mozgása folyamatos, szilárd, kiegyensúlyozott és erőteljes, fáradhatatlan, egyenes vonalú kell, hogy legyen. A malamut mozgása büszke és bátorságteljes; fej fenn, szemek éberek.

Oldalról nézve: a hátsó lábak indítják az erőteljes mozgást, amit az elülső lábak vesznek át hátulról. Ügetéskor, munkavégzés közben a mozgás fáradhatatlan, nyújtózó, lendületes lépésforma.

Elölről és hátulról való nézetben: a test nem tart sem jobbra, sem balra, a hátulsó lábak egyenes vonalban mozognak az elülsőkkel. A lábfejek a test középvonalának irányába tartanak, nem túl közel, de nem túl távol. (Ez is egy megkülönböztetője a malamutnak mozgásban, ellentétben minden más fajtával szemben, amelyek hasonló nehéz munka közben

lábfejük, lábukat igyekeznek a test középvonalán mozgatni.)

A jó szögellésű egyed esetében a vállak és az első lábak szögellése olyan, hogy oldalnézetben, munkavégző mozgás közben megfigyelhető, hogy a kutya messze előre nyúlik elülső lábaival. Amely egyed erre nem képes, az "mesterkelt", "cölöpös" mozgású. (Ez eredhet néha kevés mozgásból, túl kis helyen való tartásból; okozhatja a vállak helytelen szögellése is.)

A malamutnál leggyakrabban négyféle mozgásformát figyelhetünk meg: lépés, ügetés, poroszkálás és vágta.

Lépéskor az úgynevezett rövid, erőteljes lépés jellemző rá, mivel a kutya zömök, izmos, rövid lábú. Ekkor két-három végtag is éri a talajt egy időben.

Ügetéskor, munkavégzés közben viszont a test megnyúlik, a végtagok pedig erőteljes, nyújtózkodó, egyenes vonalú mozgást mutatnak. Ekkor az átlós végtagok mozdulnak el egy irányban.

A vágta a kutya leggyorsabb járásmódja, s ennek többfajta sebessége létezik. A malamut könnyű, sík terepen vagy lejtőn lefelé haladva munka közben, szabadon pedig játszaskor, üldözéskor, vadászatkor használja a vágta különböző típusait.

A poroszkálás, amikor a kutya azonos oldalon lévő lábaival egy időben lép előre, amivel érdekes látványt nyújt a szemlélőnek. Ezt a mozgásformát egészséges egyedek csak akkor használják, ha pl.: vadászat, kimerítő napi túra, gyaloglás után hazafelé tartanak.

(A poroszkálással energiát takarítanak meg, s egy kevésbé fárasztó, mégis elég sebes mozgásra képesek.) Megjegyzendő, hogy a poroszkálás küllembírálati szempontból hibás járásmód.

Pigmentáció

Mindenféle színben, kivéve Red (vörös) és Blue (kék) szörzet színűeknél a szemhéjak, orr és a száj fekete. A pigmentáltság hiánya nem hóorr! A világos, pigmentálatlan orr esetleg még az erős napsütésben, és vonzza a rovarok tömegét, s ezáltal folyamatos kezelést igényel a fertőzések elkerülése érdekében.

A sarkvidéken élő rovarok jócskán lerövidült életciklusuk miatt sokkal aktívabbak és agresszívebbek, mint a mérsékelt égövön élő társaik. Így egy éppen dolgozó kutyának nem áll módjában a szemtelen, falkákban támadó legyek, szúnyogok hadait távol tartani magától.

A hóorr nyáron fekete, míg télen egy rózsaszínű csík alakul ki az orr közepén lefelé, hogy a D-vitamint könnyebben felvehesse a napfényből, ami könnyebben be tud szűrődni, fel tud szívódni világosabb bőrön, mint sötét bőrön keresztül. Sok malamut élvezettel sütteti magát az egyre erősödő tavaszi napsütésben, s ha csak egy résnyi lehetőség kínálkozik is, kidugja orrát a kerítés lécei között, hogy napoztassa azt. Mások viszont valamilyen oknál fogva idegenkednek a napon való heverészéstől; elbújnak a napsugarak elől, s így hóorrukat megőrzik egész évben. Extra D-vitamin, valamint a tengeri alga megfelelő mennyiségű adagolásával enyhíthetjük a hóorr által okozott, csupán szépséghibát. A tengeri alga egyébként rendkívül gazdag ásványi anyagokban, így mindenképpen ajánlatos kiegészítője lehet kutyánk mindennapi diétájának.

A hóorr megengedett és bírálati szempontból semmi köze a helytelen pigmentációhoz. Mint már a szemek színénél említettem, a vörös és coboly színű kutyák esetében a pigmentáció a bőrön, a szőrzeten és szemeken világosabb lehet. E színek esetében a pigmentáltság enyhébb mértékű. Ezért elengedhetetlen a színek jó ismerete, felismerése bírálatkor.

Színek

A fehér mindig a második domináns szín, amely az alsó testet, lábakat, lábfejet, és az arc egy részét takarja. Ha elszigetelt, vagy folyamatos, foltos színek takarják a testet, az hibának számít.

Az egyenetlen foltok vagy nem szimmetrikus jelölések NEM kívánatosak.

Black and White

fekete/fehér: fekete korona- és fedőszőr, fekete vagy sötétszürke pehelyszőrökkel.

Seal and White

fóka/fehér: fekete vagy fekete végű korona- és fedőszőr, fehér vagy krémszínű pehelyszőrökkel.

Blue and White

kék/fehér: szürke, kék fénnel a korona- és fedőszőrökön, kéke pigmentáció, esetleg szürkés vagy sárga

Sable and White

cobolyfehér: fekete vagy szürke korona- és fedőszőr, vöröses krémszínű pehelyszőrök vöröses árnyala

Wolfgrey and White

farkasszürke/fehér: fekete végű vagy szürke korona- és fedőszőr, szürke, krém vagy fehér pehelyszőrök

Silver and White

ezüst/fehér: világosszürke korona- és fedőszőr, fehér pehely szőrzettel.

Red and White

vörös/fehér: a korona- és fedőszőrzet, valamint a pehelyszőrzet is vörös; a szín különböző árnyalataiban

White

fehér: a korona- és fedőszőrök és pehelyszőrök is fehérek, gyakran egy krémszínű maszk látható a fején

Szőrzet

Az alaszakai malamut bundája vastag, olajos; gyapjas pehelyszőre 2,5-5 cm hosszú, a korona- és fedőszőrök 1-1,5 cm-rel hosszabbak a pehelyszőröknél. A bunda sohasem lehet hosszú vagy puha. A bundának egyöntetűnek kell lennie az egész test körül. Az elálló fedőszőrök és a kissé hosszabb, szintén elálló koronaszőrök biztosítják a védelmet eső, hó, és az időjárás viszontagságai ellen, míg az olajos pehelyszőrök a hőszigetelés szerepét töltik be. A nedvesség, havassá vált kutya így könnyen megtisztíthatja magát bundája megrázásával. A bunda viszonylag rövid az oldalakon és hosszabbodik a vállak és a nyak körül, le a háton és a csípő fölött. A comb hátulsó részén egy úgynevezett szoknya található, amely fedőszőrökből áll, de nem lehet hosszabb az átlagos koronaszőrök hosszánál.

A hosszú, puha vagy New England típusú bunda sok gondot okoz, amikor a kutya hóban dolgozik. A hó jégdarabokká formálódik a lábujjak között, amik a kutyát megnyomorítják, munkaképtelenné teszik. A hosszú szőrzet az alsó testrészen és a farkon összegyűjti a havat, nedvességet, ami megfagyva lóg a kutya testén. A mozgás nehezzé válik, a bunda és a fark nem tudja betölteni hőszigetelő szerepét. A jégdarabok nem rázhatóak le oly egyszerűen, mint a hó egy szabályos bundájú egyedről. A továbbra is nedves körülmények között dolgozó kutya még több jeget fog magára gyűjteni, aminek eredménye szőrzetvesztés; a hőszigeteltség hiánya pedig megfagyással jár.

Ha a bunda viszont túl rövid, az szintén hiba, mert az ilyen szőrű állat nem tudja elviselni a nagy hideget és szelet, vagy pedig több élelemre van szüksége, hogy abból hőt állítson elő. A korrekt bunda csak kevés gondozást igényel és sohasem nyírott, kivéve esetleg a lábujjak körül.

Méretek

A malamut mérete bizonyos határok között változó lehet. A kutya mérete sohasem kerülhet előtérbe a típussal szemben. Az arányosság, mozgás, típus és más, munkához szükséges tényezők figyelembevételére van döntő szerepe bírálatkor.

Ha két minden tekintetben egyforma minőségű kutyát bírálunk, akkor a kívánatos szánhúzó mérethez közelebb álló egyedet kell előnyben részesíteni. Tapasztalatok szerint

kanok: 25-27 inch.....63,5-68,5 cm

szukák: 23-25 inch..... 58,5-63,5 cm

méret intervallumba eső kutyák közül kerülnek ki a legarányosabb, legtípusosabb egyedek, akik képesek megfelelni az irántuk támasztott követelményeknek.

A kívánatos szánhúzó méretek a következők:

Kanok: 63,5 cm magas a lapockánál mérve (38,5 kg).

Szukák: 58,5 cm magas a lapockánál mérve (34 kg).

Ezen méretek kívánatosak, mert a kutyának folyamatos, kemény fizikai munkát kell végeznie viszonylag kevés ételmennyiség elfogyasztásával. Egy nagyobb kutya több élelmet igényel az életben maradáshoz, tehát több súlyt kellene cipelnie. Egy, a kívánatos méretnél kisebb kutya viszont nem lenne képes megfelelni a tőle elvárt fizikai követelményeknek, miszerint a szánt

hosszú távolságokra húzza napokon keresztül.

A méretezés alapja egyszerűen: a hatékonyság.

A túl nagy méretű kutyák egyszerűen nem működnek jól csapatban: nehézkesek, nem tudnak reagálni eléggé a hirtelen fordulóknál, meredek lejtőn lefelé nem elég fürgék, és a tapasztalatok azt mutatják, hogy megvan bennük a hajlam arra, hogy nem akarnak dolgozni.